

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΡΑΙΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Ένα πρόγραμμα της
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
για την κατάρτιση των πολιτών σε θέματα
πρόληψης πυρκαγιάς και μεταπυρικής διαχείρισης

Το παρόν φυλλάδιο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της δράσης «Διαχείριση Ακραιών Γεγονότων Πυρκαγιάς-Εκπαίδευση Τοπικών Κοινωνιών». Υλοποιήθηκε από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού με την ευγενική υποστήριξη της ΙΚΕΑ-Όμιλος Φουρλή. Πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια ενημέρωσης στους αρμόδιους φορείς, στην τοπική κοινωνία και στα σχολεία των τριών περιοχών (Βίλια Αττικής, Βόρεια Εύβοια, Αρχαία Ολυμπία Ηλείας) για την προστασία από τις δασικές πυρκαγιές, την πρόληψη και τη διαχείρισή τους.

ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Πρόληψη & προστασία

Το 2021 ήταν ένα από πλέον καταστροφικά έτη (μετά το 2007) για τη χώρα μας, απαριθμώντας συνολικά 1.301.239 στρέμματα καμένης έκτασης.

<https://www.fireservice.gr/el/-/emerida-gia-ton-apologismotes-antipyrikes-periodou-etous-2021>

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν κοινό φαινόμενο για τις Μεσογειακές χώρες, με διαρκώς αυξανόμενη τάση.

Τα αίτια είναι:

- α) η εγκατάλειψη της υπαίθρου,
- β) η συσσωρευση της δασικής βιομάζας, εξαιτίας της περιορισμένης διαχείρισης των δασών,
- γ) Η κλιματική αλλαγή.

Η χαλέπιος πεύκη (*Pinus halepensis*) μαζί με την τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*) συγκροτούν τα πλέον ευπαθή δασικά οικοσυστήματα από τις πυρκαγιές στη Μεσόγειο.

Το τρίγωνο της φωτιάς

Διάδοση πυρκαγιάς

Το φαινόμενο της φωτιάς για να εκδηλωθεί χρειάζεται την ταυτόχρονη παρουσία τριών συγκεκριμένων παραγόντων:

Θερμότητας, οξυγόνου και καύσιμης ύλης.
Αν ένα από τα τρία αυτά στοιχεία εκλείψει, η φωτιά δεν εκδηλώνεται.

Η συμπεριφορά της πυρκαγιάς επηρεάζεται συνδυαστικά από τη βλάστηση, τις τοπογραφικές και τις μετεωρολογικές συνθήκες.

Ως ευαισθητοποιημένος πολίτης

Όταν αντιληφθώ, καπνό, φλόγες
ή δραστηριότητα που ίσως προκαλέσει φωτιά

ειδοποιώ αμέσως στο

199

Ενημερώνομαι για τον ημερήσιο χάρτη
πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς στην ιστοσελίδα
www.civilprotection.gr

Συμμετέχω στις **ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ** της περιοχής μου, **εκπαιδεύομαι και υποστηρίζω**, με την καθοδήγηση των ειδικών, τις σχετικές δράσεις πρόληψης, όπως:

- **Περιπολίες και πυροφύλαξη** για προστασία του δάσους,
- **καθαρισμοί δασών** και παρόδιας βλάστησης,
- **δασοπυρόσβεση** όταν απαιτείται,
- **αναδάσωση και αποκατάσταση** καμένων εκτάσεων (φυτεύσεις κ.λπ.) και
- **αρωγή των άμεσα πληγέντων** πολιτών από τις πυρκαγιές.

Παίρνω μέτρα προστασίας για την κατοικία μου πριν την αντιπυρική περίοδο (ΜΑΪΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ)

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΜΑΙ:

- Σχεδιάζω τον τρόπο διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου.
- Καθορίζω σημείο συνάντησης για τα μέλη της οικογένειάς μου σε εξωτερικό χώρο (πλατεία, σχολείο, εκκλησία κ.λπ).
- Προετοιμάζω τα απαραίτητα αντικείμενα σε περίπτωση εκκένωσης.
- Πραγματοποιώ δοκιμαστικές ασκήσεις εκκένωσης της κατοικίας μου.
- Συμμετέχω σε κοινές ασκήσεις πρόληψης-διαφυγής με τους κατοίκους της πόλης μου, με σαφείς οδηγίες και σχέδιο (αρμόδιες υπηρεσίες: Πολιτική Προστασία, Περιφέρεια, Δήμος, Πυροσβεστικό Σώμα και τοπικό Δασαρχείο).

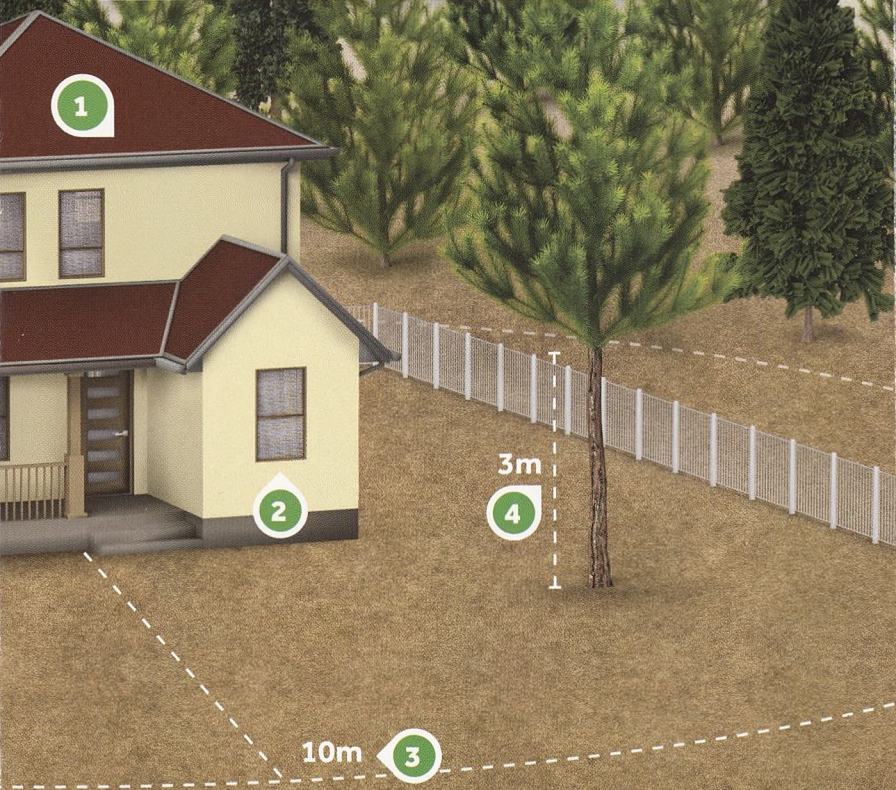

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ:

- 1 Απομακρύνω από τη στέγη και τις υδρορροές ξερές βελόνες και φύλλα.
- 2 Τοποθετώ μεταλλικές σίτες σε παράθυρα, σε θυρίδες εξαερισμού και στην καπνοδόχο ώστε να μην μπουν καύτρες.

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ:

- 3 Διατηρώ τον κήπο καθαρό από χόρτα και σκουπίδια σε απόσταση τουλάχιστον 10 μέτρων από το σπίτι.
- 4 Κλαδεύω τα δένδρα μέχρι το ύψος των 3 μέτρων και δεν αφήνω κλαδιά να ακουμπούν στα καλώδια και στις επιφάνειες του σπιτιού και ειδικά στη στέγη.
- 5 Απομακρύνω εύφλεκτα υλικά όπως ξύλα για το τζάκι και κάδους σκουπιδιών.
- 6 Φροντίζω η δεξαμενή νερού να είναι πάντα γεμάτη.
- 7 Προμηθεύομαι γεννήτρια βενζίνης και πιεστικό.

Ας ελαχιστοποιήσουμε τις πυρκαγιές από αμέλεια! Η ΦΩΤΙΑ ΕΧΕΙ ΔΥΝΑΜΗ

Στη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου (1 Μαΐου - 31 Οκτωβρίου) ΘΥΜΑΜΑΙ:

- Οποιαδήποτε φωτιά μπορεί να εξελιχθεί σύντομα σε ανεξέλεγκτη δασική πυρκαγιά.
- Αποφεύγω την καύση αγρών, χορτολιβαδικών και αγροτικών εκτάσεων.
- Αποφεύγω τη χρήση υπαίθριας ψησταριάς στο δάσος ή κοντά σε αυτό.
- Αποφεύγω εργασίες που ίσως προκαλέσουν πυρκαγιά (π.χ. χρήση εργαλείων που δημιουργούν σπινθήρες, κάπνισμα μελισσών κ.λπ.).
- Δεν πετάω αναμμένα τσιγάρα.
- Συλλέγω τα απορρίμματά μου μετά από κάθε επίσκεψη στο δάσος.
- Σέβομαι την απαγόρευση πρόσβασης στο δάσος σε ημέρες/περιόδους με υψηλό κίνδυνο έναρξης δασικής πυρκαγιάς.

Το δάσος κάηκε...

...όμως τα Μεσογειακά πευκοδάση
διαθέτουν την ικανότητα της φυσικής αναγέννησης
μετά την πυρκαγιά!

Αρκεί να μην ξανακαούν και πάλι
σε σύντομο χρονικό διάστημα (15-20 χρόνια)

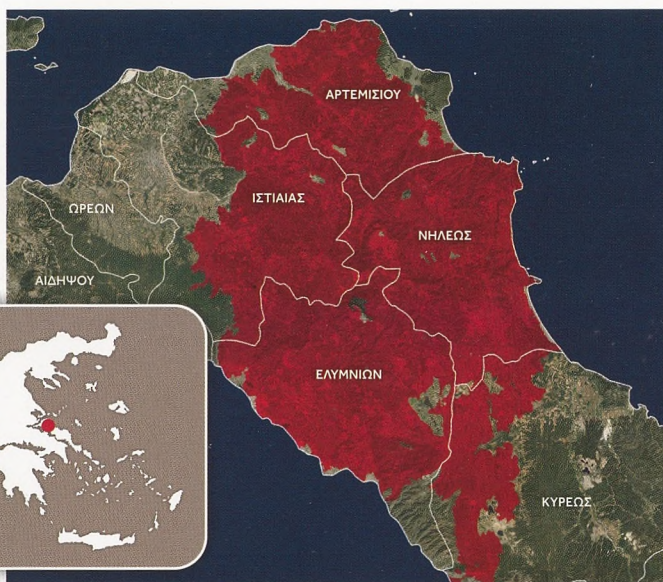
ΕΥΒΟΙΑ

Η Εύβοια είναι το δεύτερο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας με ποικιλία φυτών και βιοτόπων, εναλλαγή ορεινών όγκων με λοφώδεις και πεδινές εκτάσεις και εκτεταμένη ακτογραμμή. Στο βόρειο τμήμα της κυριαρχούν τα εύφλεκτα, αλλά προσαρμοσμένα στη φωτιά, Μεσογειακά δάση χαλεπίου πεύκης.

Η αποτίμηση της καταστροφικής πυρκαγιάς (3-11/8/2021) στη Βόρεια Εύβοια έδειξε ότι σημαντικό ποσοστό (60%) των καμένων εκτάσεων αφορά σε πευκοδάση, τα οποία και αποτελούν σχεδόν το 90% των δασών και δασικών εκτάσεων που προϋπήρχαν στην περιοχή.

- <https://emergency.copernicus.eu/mapping/list-of-components/EMSR527>
- Κοράκης, Γ., 2012. Η χλωρίδα και η βλάστηση των δασών της Ελλάδας. Σελ. 25-41 στο Α.Χ. Παπαγεωργίου, Γ. Καρέτσος & Γ. Κατσαδωράκης (επιμέλεια έκδοσης). Το δάσος: Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. WWF Ελλάς, Αθήνα.
- Ξανθόπουλος, Γ., 2012. Το φαινόμενο της δασικής πυρκαγιάς ως πρόβλημα: χαρακτηριστικά, προσεγγίσεις αντιμετώπισης και συνολική διαχείριση. Σελ. 187-202 στο Α.Χ. Παπαγεωργίου, Γ. Καρέτσος & Γ. Κατσαδωράκης (επιμέλεια έκδοσης). Το δάσος: Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. WWF Ελλάς, Αθήνα.

ΚΑΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2021

Συνολική έκταση
πυρκαγιάς
3-11/8/2021

512.031,54
στρέμματα

Δήμοι Λίμνης -
Μαντουδίου -
Αγίας Άννας

63%

Δήμοι
Ιστιαίας -
Αιδηψού

37%

Πηγές χάρτη: Ορθοφωτοχάρτης BirdsEye Satellite Imagery / BASECAMP / GARMIN - Google Earth

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού (ΕΛΛΕΤ), σωματείο μη κερδοσκοπικό, μη κυβερνητικό και επίσημος εκπρόσωπος της Eurora Nostra στην Ελλάδα, αγωνίζεται από το 1972 -ημερομηνία ίδρυσής της- για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Στα 50 χρόνια δράσης της έχει δώσει και συνεχίζει να δίνει σημαντικές μάχες για τη διάσωση φυσικών τοπίων, μνημείων και σημαντικών παραδοσιακών οικισμών. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΛΛΕΤ δραστηριοποιείται μέσω των εξειδικευμένων Συμβουλίων της σε προγράμματα, όπως το «Αειφόρο Σχολείο», που ευαισθητοποιεί παιδιά σε σχολεία όλης της χώρας, τα «Μονοπάτια Πολιτισμού» που, διασώζοντας ιστορικά μονοπάτια, ενισχύουν οικονομικά τις τοπικές κοινωνίες και τιμήθηκαν το 2018 με Eurora Nostra Award, το «S.O.S.», όπου συντονίζονται προσπάθειες για τη διάσωση σημαντικών τοπίων, περιοχών Natura, παραδοσιακών οικισμών, καθώς και των εγκαταλελειμμένων ιστορικών κτηρίων και τέλος συντονίζει το Δίκτυο Οργανώσεων και Πολιτών για το Ιστορικό Κέντρο της Αθήνας. Επίσης η ΕΛΛΕΤ συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «LIFE-IP AdaptInGR», που αφορά στη δημιουργία εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού για την προσαρμογή των 13 περιφερειών της χώρας στην κλιματική αλλαγή, με έμφαση στην ευαισθητοποίηση του κοινού, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και των φυσικών τοπίων.

Τριπόδων 28, Πλάκα - 105 58 Αθήνα
Τ: 210 32 25 245 | Ε: elet@ellinikietairia.gr

www.ellet.gr

Ακολουθήστε μας
στα social media

ellet.gr.ngo

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ:

ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ
ΔΑΣΙΚΩΝ
ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΙΚΕΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ FOURLIS

FOURLIS
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ